

Ar taisyklingos darybos žodis „savipagalba“ ?

Vedinį **savipagalba** yra siūlyta keisti, su įvardiniu dėmeniu *savi-* linkstama jungti nepriešdėlinius veiksmažodinės kilmės dėmenis, pvz.: *saviplaka, savieiga, savinaika, savigyda*.

El. „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ teikiamas žodis **savigalba** reiškia „savęs gelbėjimas, gelbėjimasis“. Taigi siūloma vartoti žodį **savigalba**, pvz.: Organizuojamos **savigalbos grupės**. Galėtų būti ir **pagalbos sau grupės**.

Skelbimas laikraštyje „atspausdinamas“ ar „išspausdinamas“?

Skelbimus, pranešimus, informaciją ir kt. laikraščiuose geriau **išspausdinti**, ne *atspausdinti*. El. „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ priešdėlinė forma *atspausdinti* išvis nepateikta.

Ar taisyklinga sakyti: „būtina nuriebinti priemonės paviršių“?

Nuriebinti neturi reikšmės „šalinti riebalus“. Atvirkščiai: minėtas žodis reiškia „padaryti riebų“ ar net „pernelyg riebų“, pvz., Šaukštas taip *nuriebintas*, kad net nuplauti negalima. Veiksmažodis *nuriebinti* padarytas iš **riebinti**, o **riebinti** – iš būdvardžio **riebus**. Palyginkime: *nukreivinti* – iš **kreivinti**, o **kreivinti** – iš **kreivas** ir pan. Taip, kaip sakome *nukreivinti*, t. y. „padaryti kreivą“ (tarkim, *nukreivinti vagą*), taip vartokime ir žodį *nuriebinti* – reikšme „padaryti riebų“.

Ar vartotini junginiai „jautri informacija“, „jautrus klausimas“?

Taip, vartotini. Viena iš žodžio **jautrus** reikšmių: „kuriam reikia atidumo, subtilumo, galintis (kam) sukelti neigiamų padarinių“, pvz.: „**jautrus klausimas**“; „ši **tema** yra labai **jautri, sudėtinga**“.

Kurią neiginio dalelytę rašyti: „nė“ ar „nei“?

Dažnai suabejojama, kurią neiginio dalelytę rašyti: **nė** ar **nei**.

Dalelytė **nė** pabrėžtinai neigia bet kokio savarankiško žodžio ar žodžių junginio reikšmę, pvz.: „negauta **nė** vieno laiško“; „tokiomis sąlygomis negalėtų dirbti **nė** dienos“; „šios taisyklės **nė** karto nekeistos“.

Verta paminėti, kad **porinis** jungtukas **nei**... **nei** vartojamas, kai **neigiami keli dalykai**, pvz.: „streiko nesustabdė **nei** grasinimai baudomis, **nei** teismo sprendimas“; „šios gairės negali **nei** prieštarauti Europos Sąjungos teisei, **nei** susilpninti jos taikymo“.

Ar priesagą -istas visada reikia keisti lietuviška priesaga -ininkas?

Su priesaga - **istas** vartojama gana daug tarptautinių žodžių. Pavyzdžiui: **artistas, choristas, ekonomistas, eseistas, nacistas, publicistas, statistas, šovinistas, taksistas, žurnalistas** ir t. t. Tačiau yra atvejų, kai rekomenduojama vartoti lietuviškos priesagos - **ininkas** vedinius: **automobilininkas, filatelininkas, finansininkas, tenisininkas, traktorininkas, violončelininkas** ir panašiai.

Parengė Dokumentų valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Aldona Bareikienė